

Yetersizlik Gruplarında Dil Becerileri

- Dil ve konuşma, öğrenilmiş bir davranış olarak kabul edilmektedir. Öğrenme gücü olan bireyler de dil ve konuşmayı, tipik gelişim gösteren akranlarının izlediği gelişimsel basamakları takip ederek edinirler. Ancak, bu basamaklar arasındaki ilerleme hızları, tipik gelişim gösteren akranlarına kıyasla daha yavaş bir seyir izlemektedir (Yıldırım, Alabay ve Kayılı, 2010).
- Gelişimsel geriliğe sahip çocuklar, alıcı ve ifade edici dil becerileri açısından yaşitlarına kıyasla belirgin farklılıklar sergileyebilmekte ve dilin temel bileşenlerinde çeşitli sınırlılıklar yaşayabilmektedir (Ryan vd., 2015).
- Çalışmalar incelendiğinde hem OSB olan hem de normal gelişim gösteren çocukların ilk yıllarında dil gelişimleri incelenmiş ve iki grup arasında önemli bir fark görülmemiştir (Ramos-Cabo vd., 2019; Elsabbagh ve Johnson, 2016). Ancak OSB olan bireylerin iki yaşlarından sonra iletişim becerilerinde gerileme yaşadıkları görülmüştür (Iverson vd., 2018; Logrieco vd., 2024).
- Akoğlu ve Turan (2012) tarafından yürütülen araştırmanın sonuçları, hafif düzeyde zihinsel yetersizliği bulunan çocuklara uygulanan fonolojik farkındalık eğitiminin, okuma esnasında meydana gelen hatalar ve hata sayısı, benzer kelimelerin ikame edilmesi, metnin toplam okuma süresi, alıcı dil yetkinlikleri ve okuma hatalarının düzeltilmesi gibi alanlarda anlamlı etkiler gösterdiğini ortaya koymuştur.
- OSB olan çocuklarda dil gelişimini desteklemek için çocukların jest kullanımlarının da desteklenmesi gerektiği öne sürülebilir. Sadece jest kullanımının alıcı ve ifade edici sözcük dağarcığını anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur (Ökcün-Akcamuş, 2018).
- Risk altında bulunan çocukların dil becerilerine erken dönemde müdahale edilmemesi durumunda, gelişimsel gecikmeler zaman içerisinde daha belirgin bir hale gelebilir ve bu durum, söz konusu çocukların eğitim hayatlarında çeşitli akademik ve sosyal zorluklarla karşılaşmalarına yol açabilir (Romeo vd., 2018).
- Okul öncesi dönemde dil ve konuşma bozukluğu tanısı alan çocukların, genellikle yalnız başına veya sessiz oyun aktivitelerini daha fazla tercih ettiği bildirilmektedir (Barmak vd., 2024).

KAYNAKÇA

- Akoğlu, G., & Turan, F. (2012). Eğitsel müdahale yaklaşımı olarak sesbilgisel farkındalık: Zihinsel engelli çocuklarda okuma becerilerine etkileri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 42(42), 11-22.
- Barmak, E., Uysal, H. T., Aral, N., Aydoğdu, F., Yılmaz, S. B., & Aysu, B. (2024). Dil ve konuşma bozukluğu tanısı olan ve tipik gelişim gösteren çocukların oyun davranışlarının incelenmesi. Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 24(65), 713-735.
- Elsabbagh, M., & Johnson, M. H. (2016). Autism and the social brain: The first-year puzzle. Biological Psychiatry, 80(2), 94-99.
- Iverson, J. M. (2010). Multimodality in infancy: Vocal-motor and speech-gesture coordinations in typical and atypical development. Enfance, 2010(3), 257-274.
- Logrieco, M. C., Annechini, E., Casula, L., Guerrero, S., Fasolo, M., Vicari, S., & Valeri, G. (2024). Nonverbal Skills Evolution in Children with Autism Spectrum Disorder One Year Post-Diagnosis. Children, 11(12), 1520.
- Ökcün-Akcamuş, M. Ç. (2018). Otizm spektrum bozukluğu olan çocuklarda taklit, oyun, jestler ile sözcük dağarcığının ilişkisi. Kastamonu Education Journal, 26(3), 673-684.
- Ramos-Cabo, S., Vulchanov, V., & Vulchanova, M. (2019). Gesture and language trajectories in early development: An overview from the autism spectrum disorder perspective. Frontiers in Psychology, 10, 1211.
- Romeo, R. R., Leonard, J. A., Robinson, S. T., West, M. R., Mackey, A. P., Rowe, M. L., & Gabrieli, J. D. E. (2018). Beyond the 30-million-word gap: Children's conversational exposure is associated with language-related brain function. Psychological Science, 29(5), 700-710.
- Ryan, A., Gibbon, F. E., & O'Shea, A. (2015). Expressive and receptive language skills in preschool children from a socially disadvantaged area. International Journal of Speech-Language Pathology, 18(1), 41-52.
- Yıldırım Doğru, S. S., Alabay, E., & Kayılı, G. (2010). Determination of word knowledge and comprehension levels in normal developing and learning disorder children. Journal of International Social Research, 3(11), 1-10.